

Förfalskningar av Sveriges första frimärksserie

Av Helena Obermüller Wilén

Historik

Det dröjde endast ett halvt år från att det första frimärket utgavs i England tills den första frimärksförfalskningen upptäcktes på ett postkontor i London. Året var 1840 och denna första förfalskning skulle mycket snart följas av många fler, tillverkade på olika håll i Europa. Dessa första förfalskningar kallades "faksimiler" av sina upphovsmän, vilka signerade sina alster "Facsimile" eller "Falsch", något som var förutsättningen för att verksamheten skulle vara laglig. Signeringarna var naturligtvis lätta att avlägsna, då de vanligen var skrivna med blyerts. Många av förfalskarna, en del frimärkshandlare, tryckte prislistor på sina märken och sålde dem öppet.

En känd förfalskare, Erasmo Oneglia, skrev i sin prislista: "Mina märken äro utomordentligt noggrant framställda och kunna sätta samlare i stånd att vara på sin vakt för sådana falska märken som skulle kunna erbjudas dem såsom äkta." Man skulle med andra ord köpa Oneglias fabrikat för att skydda sig mot andra, mindre väl utförda falsifikat!

Handeln med faksimiler höll på att dränka den nya hobbyn, frimärkssamlandet. År 1863 utgavs i England den första boken som beskrev och varnade för frimärksförfalskningar. Den hade titeln "Forged Stamps and How to Detect Them". År 1871 började en serie kallad "The Spud Papers" att publiceras i tidskriften *The Philatelist*. Dessa 67 Spud Papers beskrev detaljerat mer än 400

HELENA OBERMÜLLER WILÉN

är född i Stockholm 1942. Hon blev fil. dr. i zoologi vid Stockholms Universitet 1984.

År 1986 antogs hon som intygsskrivare av Sveriges Filatelist-Förbund. År 1994 invaldes hon i den tyska expertorganisationen BPP och 1996 i den internationella motsvarigheten AIEP.

År 2000 blev hon medlem i styrelsen för FIP:s Commission for Fight against Forgeries och 2004 dess sekreterare. Hon är sekreterare i SSPD sedan år 2000. Hon har medverkat i

Posttryttaren år 1996.

olika förfalskningar av märken från de flesta frimärksländer, dock inte några från Sverige. Denna serie blev mycket populär och spelade en huvudroll genom att uppmärksamma samlarna på de alltmer förekommande förfalskningarna och bidrog till att en självinsanering ägde rum bland frimärkshandlarna.

I denna mängd av mer eller mindre lyckade förfalskningar har svenska märken blivit tämligen förskonade. Den nordiska frimärkspressen var mycket uppmärksam på flödet av förfalskningar. I *Tidning för Frimärkssamlare* åren 1887 samt 1892 varnas samlarna för frimärksförfalskningar, dock inga svenska sådana. Den kände svenske filatelisten Ernst Ljungström skrev ett par ingående artiklar om förfalskningar, dock inte om några svenska skilling banco-märken, i *Nordisk Filatelistisk Tidskrift* nr. 15 och 16 1897. I *Svensk Filatelistisk Tidskrift* förekom

under 1900-talets första decennium en ständigt återkommande spalt med titeln "Förfalskningar och varningar". År 1903 och 1904 beskrevs i *Svensk Filatelistisk Tidskrift* förfalskningar av 3, 6, 8 och 24 skilling banco. År 1904 varnades samlarna för en falsk 3 skilling banco i *Nordisk Filatelistisk Tidskrift* nr. 3. I "Illustriertes Handbuch der Postfreimarkenkunde" från 1908 beskrivs ett par förfalskningar av 3, 6 och 24 skilling banco. Samtliga dessa märken troddes vara tillverkade i Italien och var dåligt utförda. Det är egentligen endast två förfalskare som vållat de svenska samlarna bekymmer. Dessa är Jean de Sperati och Pariserförfalskningarnas upphovsman, vars namn fortfarande är okänt. Av dessa var Jean de Sperati den ojämförligt skickligaste.

Jean de Sperati

Jean de Sperati föddes 1884 i en by nära Florens. Han hade tre bröder, av vilka den äldste, Marino, var frimärkshandlare. En annan av bröderna var fotograf och innehade ett fotografiskt laboratorium, där han även tryckte vykort. Jean blev tidigt intresserad av kemi. Han arbetade tillsammans med brodern i dennes fotolaboratorium, vilket gav honom kunskaper i dåtidens tryckmetoder. En kusin förestod ett litet pappersbruk. Tillsammans med brodern Marino började Jean utföra imitationer av olika frimärken. Jeans konstnärliga ådra och fallenhet för yrket upptäcktes snart och bägge bröderna började samarbeta med den kände förfalskaren Erasmo Oneglia i Turin.

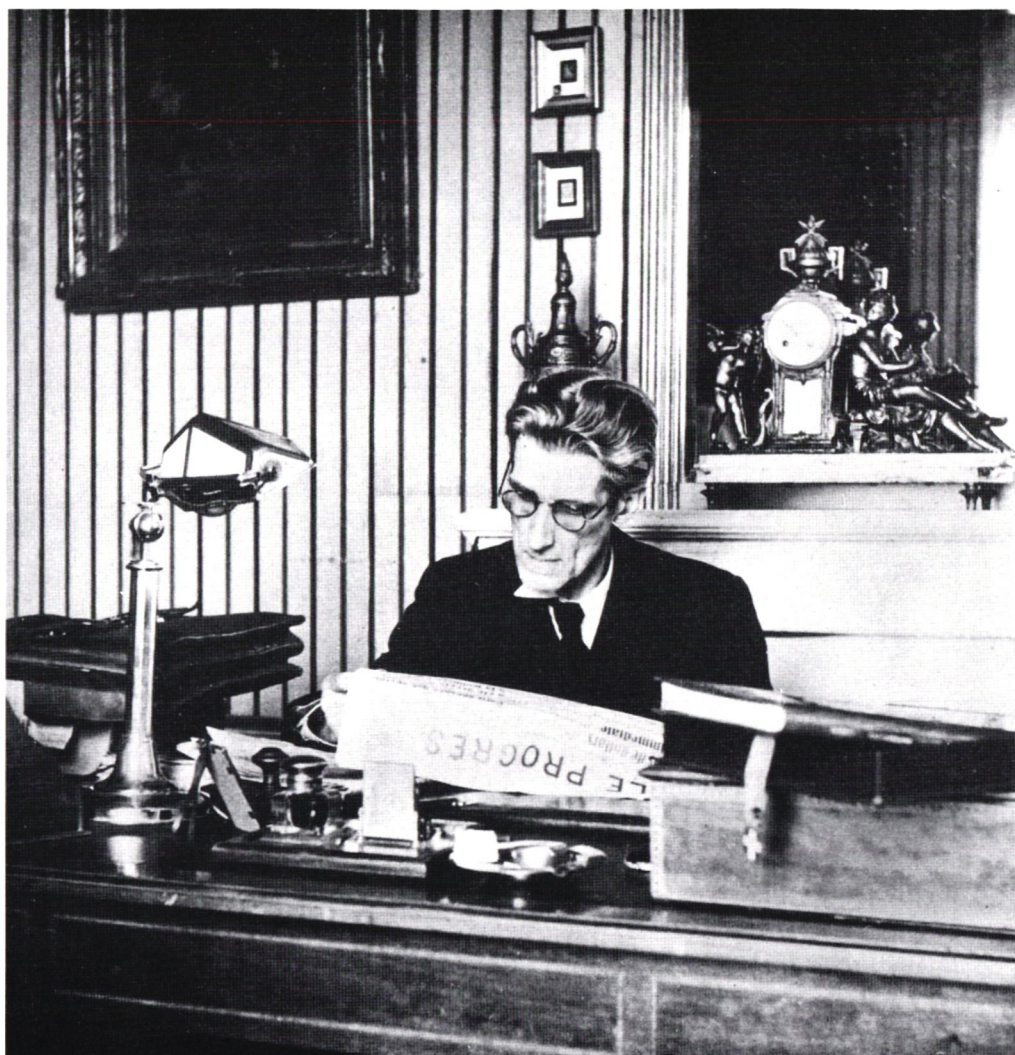
Namnet Sperati uppmärksammades redan år 1909 då en varnande artikel trycktes i *Berliner Briefmarken Zeitung* nr. 5. I *Nordisk Filatelistisk Tidskrift* nr. 4 samma år varnar Nils Strandell för en viss M. Sperati som försökt sälja "[...] absolut äkta frimärken, däri inbegripet de sällsyntaste från Sverige." Vilka dessa frimärken var framkom inte i Speratis brev till Strandell. Jean de Sperati flyttade till Frankrike samma år och startade sin verksamhet som förfalskare. Denna bana slutade inte förrän 1953 då han av åldersskäl drog sig tillbaka. Han var oerhört produktiv

och utförde minst 50.000 förfalskningar av 566 frimärken från 100 olika länder. De svenska frimärken som blivit föremål för hans omsorg är 3 och 24 skilling banco samt liggande lejon 17 öre i grå nyans. Dessutom förfalskade han 1889 års övertryck på tjänstefrimärkena.

Sperati blev känd i vidare kretsar när han 1942 blev åtalad för att ha försökt smuggla ut värdefulla frimärken från Frankrike till Portugal, vilket var ett allvarligt brott. Sperati förklarade att märkena var falska och därmed värdelösa, ett påstående som polisen avvisade, eftersom flera framtående experter hade äkthetsförklarat dem. Det var först när Sperati kunde uppvisa ark med identiska märken som experterna insåg att de hade haft fel. Sperati frikändes från smuggling men bötföllades för bedrägeri. Straffet blev förhållandevis lindrigt eftersom det enligt fransk lag inte var något allvarligt brott att förfalska äldre, redan begagnade frimärken. Rättegången varade till slutet av 1952 och då var Sperati redan känd som förfalskare.

Rättegången väckte uppmärksamhet i Sverige när det blev känt att Sperati hade svenska skillingar på sin repertoar. I en artikel i *Stockholmsstidningen* den 2 oktober 1947 beskrivs att "Alla Sveriges dyraste frimärken påträffade förfalskade i Frankrike. Svindelaffär för 10-tals miljoner har avslöjats". Dr. Imre Vajda, känd frimärksexpert, upptäckte förfalskningarna, däribland ett 10-tal av den gula 3-skillingen, i en samling av Speratis falsifikat, beslagtagna av den franska polisen. I en artikel i *Svensk Filatelistisk Tidskrift* 1947 redogör Vajda för sina undersökningar i "Fallet de Sperati". Ett flertal artiklar i svensk press följde, bl.a. av Nils Strandell i *Svensk Filatelistisk Tidskrift* 1947, Imre Vajda i *Svensk Filatelistisk Tidskrift* 1950 och Nils Färnström i *Nordisk Filateli* 1952.

År 1953 beslöt Sperati att avsluta sin bana som förfalskare. Den engelska filatelistorganisationen British Philatelic Association (BPA) som känt till Sperati sedan 1933 men som mörklagt namnet, emedan de ansåg hans förfalskningar vara alltför farliga, började nu förhandla med honom. BPA fick

Jean de Sperati at work. Jean de Sperati vid sitt arbetsbord.

köpa Speratis lager och arbetsmaterial. Hela verksamheten kunde på så sätt klarläggas och förfalskningarna beskrivas i detalj. Sperati var själv behjälplig i arbetet. År 1954 anordnade BPA en utställning i London och samma år trycktes en omfattande monografi "The Works of Jean de Sperati" i vilken Speratis liv och arbetsmetoder beskrevs. De förfalskade märkena avbildades och beskrevs i minsta detalj. Upplagan var begränsad till 500 exemplar. Jean de Sperati förband sig att inte göra någon mer förfalskning men var ändå vid sin död 1957 i färd med att "bara på skoj" göra en ny förfalskning av den schweiziska Baselduvan. Sperati är fortfarande

de aktuell. År 1997 utgavs ett nytryck av "The Works of Jean de Sperati".

Jean de Speratis reproduktioner gjordes med en fotolitografisk kontaktmetod. Han använde därvid äkta märken som förlaga vilket gör att eventuella fel i originalen, tillfälliga eller positionsbundna, alltid återfinns på förfalskningen. Det betyder att till varje förfalskning finns ett original som till utseendet är identiskt med förfalskningen. Det litografiska tryckförfarandet gör däremot att en del fel uppstår i märkesbilden, detaljer som inte återfinns på originalens boktryck. Sådana detaljer kan vara tunna vita linjer eller fläckar, något ojämna linjer, särskilt yttre

Sperati's forgery of the 3 skilling banco stamp, type B. The postmark N:KOPP:BERGET is genuine and was in existence during the skilling period until 1859.

Speratis förfalskning av 3 skilling banco, typ B. Stämpeln N:KOPP:BERGET är äkta och förekom under skillingperioden fram till 1859.

och inre ramlinjer samt avsaknad av tryckrelief i frimärkspapperet. Sperati använde ett äkta, billigare märke att trycka sina alster på. Den ursprungliga frimärksbilden blektes bort på kemisk väg. Vanligtvis användes ett stämplat märke, men stämpeln påverkades inte nämnvärt av behandlingen. Det falska märket trycktes sålunda på äkta frimärkspapper, med äkta tandning och stämpel.

Sperati hade inte någon djupare kännedom om de olika stämpeltypernas användningstid, papperstjocklekar och tandningsolikheter hos våra tidiga frimärken och detta gör att vi relativt lätt kan avslöja dessa förfalskningar. För tillverkningen av våra skillingmärken använde Sperati huvudsakligen 12 öre Vapentyp, vilket gjorde att falska 3-skillingar inte är tryckta på tunt papper. Stämpeltyperna var sällan några som användes under skillingperioden och tandningen kunde mycket väl vara utförd med 1865 års tandningsverktyg. Den kemiska behandlingen av det äkta märket gjorde dess papper poröst. En droppe vatten som når pappersytan sprider sig blixtnabbt in i papperet.

Märkets fluorescens i ultraviolett ljus förändras genom den kemiska behandlingen. Detta syns speciellt väl på Liggande lejon 17 öre. Det äkta märket har en säregen olivgrön fluorescens. Speratis förfalskade märke ser helt grått ut. Skillingmärkenas papper uppvisar en avvikande rosa eller gulbrun ton i ultraviolett ljus.

Speratis metod att trycka den falska frimärksbilden ovanpå den äkta stämpeln gör att bilden borde ligga ovanpå denna. Detta gäller endast om stämpelavtrycket är så hårt slaget att papperet har pressats ned. Om avtrycket är lätt kan det falska trycket ligga under stämpeln. Det är bl.a. denna detalj som gjorde att Sperati ansågs vara den skickligaste av de förfalskare som opererade under den första hälften av 1900-talet. Att färgen ligger under stämpeln beror på att efter den kemiska behandlingen det mer porösa papperet har fått de ytligast liggande pappersfibrerna att höja sig under stämpelavtrycket. Det ytterst lilla rum som bildas räcker för att tryckfärgen skall rinna in under stämpeln. Man kan alltså inte utesluta en förfalskning om färgen ser ut att ligga under stämpeln, vilket var exakt vad de franska frimärksexperterna gjorde 1942.

3 skilling banco

Följande fel beskrevs för 3 skilling banco:

1. Tunna vita linjer och fläckar i vänster valörfält.
2. Brott i övre tvärstapeln på sista E i SVERIGE.
3. Ett mycket tunt brott i yttre ramlinjen ovanför andra E i SVERIGE.
4. I vänster FRIMÄRKE finns ett brott genom mitten av stapeln samt ett brott genom det lodräta strecket av första R och ett brott i det undre tvärstrecket i E.
5. I högra FRIMÄRKE finns ett brott i nedre tvärstrecket på E samt en liten vit fläck i nedre delen av första R.
6. I nedre skriftraden finns en vit sky mellan TRE och SKILL.

Sperati's forgery of the yellow 3 skilling stamp, type B. The most prominent flaws are the large white spots by the R/H '3' and the joined-up lines by the 'co'. The postmark STOCKHOLM is genuine. This type was in use during the skilling period and until 1863.

Sperati's förfälskning av den gula 3-skillingen, typ B. De mest framträdande felen är de stora vita fläckarna vid höger 3 samt de sammanbundna linjerna vid co. Stämpeln STOCKHOLM är äkta. Denna typ användes under skillingperioden och fram till 1863.

7. I färgfältet ovanför I i nedre skriftraden finns en vit "skorstensrök".
8. De bäge vita linjerna under co är sammanbundna på mitten med en vit punkt.
9. I höger valörfält finns två mycket karakteristiska större vita fläckar på ömse sidor om 3.

Sperati's förfälskning av 3 skilling banco förekommer i två typer, A och B. Skillnaden mellan dessa typer är att punkt 6, 7 och framför allt 9 saknas hos typ A. Det tycks som om Sperati har retuscherat bort dessa framträdande fel. Typ B förekommer oftare i handeln än typ A. På typ B är punkt 8 och 9 de mest framträdande felen och de lättaste att känna igen.

24 skilling banco

Även 24 skilling banco förekommer i två typer. För typ A redovisas följande fel:

1. Brott överst i S i SVERIGE. Båda tvärstrecken i V är förenade med ramlinjen med var sitt lilla streck. En vit punkt överst i I.
2. En liten vit halvcirkel ovanför 4 i höger valörfält. (En sådan halvcirkel finns även på ett flertal äkta märken).
3. Brott i höger inre ramlinje före F.
4. I nedre skriftraden finns två vita punkter på ömse sidor om Y. Den lodräta stapeln i F är inböjd baktill. T är förlängd nedtill till en spets.

Hos typ B har Sperati retuscherat bort den vita halvcirkeln över 4, de två punkterna vid

Sperati's proof of type A. The white spots by the two value figures, the white cloud between the 'E' and 'S' and the "(chimney) smoke" by the 'I' have been retouched.

Sperati's "provtryck" av typ A. De vita fläckarna vid bäge valörsiffror, den vita skyn mellan E och S samt "skorstensröken" vid I är bortretuscherade.

Sperati's forged 24 skilling banco stamp, type A. The most prominent flaws are the white semi-circle above the R/H '4' and the fractured inner frame line at the R/H 'F'. The KRISTINEHAMN type of postmark was not in existence during the skilling period.

Speratis falska 24 skilling banco, typ A. De mest framträdande felen är den vita halvcirkeln över höger 4 samt brottet i inre ramlinjen vid höger F. Stämpeltypen KRISTINEHAMN fanns inte under skillingperioden.

Y samt den spetsiga förlängningen av T. Det mest karakteristiska hos en falsk 24 skilling banco är det lilla brottet i inre ramlinjen framför höger F.

Ett äkta ostämplat 24 skilling banco som uppvisade alla kännetecken på en Sperati-förfalskning såldes på en auktion i Stockholm i mars 1985. Samma märke återkom på en auktion i Malmö 1994. Med största sannolikhet har Jean de Sperati använt detta märke som förlaga till tryckningen av de falska skillingmärkena. Sperati sålde även provtryck av sina skillingförfalskningar. Av 3 skilling banco finns operforerade provtryck i svart, grön och gul färg. På en del av dem har han tryckt "REPRODUCTION INTERDITE" samt signerat dem med sin namnteckning. Även av 24 skilling banco finns provtryck i svart och röd färg. Naturligtvis återfinns samtliga fel även på provtrycken. Felen är också lättare att se på dessa

A forged 24 skilling banco stamp, type B. The white semi-circle above the R/H '4' has been retouched, as well as the two white dots by the 'Y' and the extension of the T'. The fractured inner frame line by the R/H 'F' has not been retouched and reveals the stamp is a forgery.

En falsk 24 skilling banco, typ B. Den vita halvcirkeln över höger 4 är bortretuscherad, likaså de bägge vita prickarna vid Y samt förlängningen av T. Brottet i inre ramlinjen vid höger F är kvar och avslöjar förfalskningen.

än på de färdiga märkena, vilket gör att detaljstudier lämpligen kan utföras på dessa.

Färgen på Speratis förfalskningar är vanligen mycket lika originalens. Ett undantag är färgen på den gula 3-skillingen som har en klar, mättad gul färg. Så vitt jag vet förekommer inte några ostämplade svenska Sperati-förfalskningar.

På svenska frimärksauktioner förekommer Speratis förfalskningar sporadiskt. Katalogpriset ligger f.n. mellan 1,500 kr för ett svart provtryck av 24-skillingen och 2,500 kr för ett grönt provtryck av 3 skilling banco. Den dyraste förfalskningen är den gula 3-skillingen vars pris enligt Facit år 2004 är 11,500 kr.

Pariserförfalskningarna

Pariserförfalskningarna omnämndes för första gången år 1905 då Harry Wennberg i

Svensk Filatelistisk Tidskrift nr. 9 under rubriken "Massförfalskning af Svenska Frimärken" beskrev märken av vapenserien i örevalören samt det bruna provisoriska lokalfrimärket. Wennberg var övertygad om att märkena var förfalskningar. Eftersom dessa utgjordes av obegagnade, ännu frankeringsgiltiga märken ansåg han att bedrägeriet inte var ringa. Denna gång utbröt en debatt i den svenska frimärksvärlden om dessa märken var falska eller om de utgjordes av något tidigare okänt provtryck. Den första gång som 3 skilling banco tillhörande denna grupp av förfalskningar beskrevs var i *Nordisk Filatelistisk Tidsskrift* år 1934. En dansk filatelist, John Spohr, hade hos en frimärks-handlare i Paris funnit ett hundratal svenska 3-skillingar. Handlaren sade att han hade förvärvat dessa av P. A. Sparre någon gång under 1890-talet. Sparre hade förklarat att det rörde sig om ett "första tryck".

Spohr fick låna märkena för undersökning och fann stora avvikelser från originalmärkena, men godtog handlarens uppgift

A "Paris forgery" of the 3 skilling banco stamp. The lower height of the text on the R/H and L/H 'FRIMÄRKE' as well as the missing dots above the letter 'Ä' are typical.

Pariserförfalskning av 3 skilling banco. Den lägre stilhöjden på höger och vänster FRIMÄRKE samt avsaknaden av Ä:ets prickar är karakteristiska fel.

om ett "första tryck". Dessa märken gick i Sverige under benämningen "Sparres första provtryck" ända till 1964, då Menzinsky, Sjöman och Åkerstedt i handboken "Sveriges Frankotecken. Del III" redovisade sin undersökning av dessa 3 skilling banco. De fann att det omöjligt kunde vara ett provtryck utförd av Sparre utan måste röra sig om en förfalskning. Liksom Spohr fann de att märkena fanns i 25 olika typer. Främst varierade valörsiffrorna men även bokstäverna i nedre skriftraden. Bottenstrycket däremot och framför allt "I" i SKILL är identiska med de äkta märkena. Valörsiffran 3 är oftast tunnare och något mindre. Bokstäverna i FRIMÄRKE är något mer kompakta och har lägre stilhöjd än originalens. Prickarna över Ä som på originalen bildas genom avbrott i den inre ramlinjen förekommer inte alls eller som en svag antydan till en enda prick.

De flesta av dessa falsifikat är gummade, vilket i sig borde väcka skälig misstänksamhet eftersom det vita dextringummit som användes under skillingperioden nästan alltid har torkat och fallit av. Gummit på pariserförfalskningarna är gulaktigt. Före perforeringen gummerades märkena inte för hand med breda penslar som var fallet med originalfrimärkena, utan troligen med en vals med rasterliknande yta. Detta rutiga mönster i gummit är mest framträdande på öre-serien och det bruna lokalfrimärket, men kan anas på falska 3 skilling banco. Papperet avviker från originalmärkenas och är inte handgjort som hos dessa. Tandningen är linjetandning 14, något som kan vara svårt att se på enstaka frimärken. Färgen på 3 skilling banco är gulaktigt grön, vilket avviker från de äkta märkenas gröna eller blåaktigt gröna nyanser.

Menzinsky, Sjöman och Åkerstedt slog fast att märkena var falska och måste vara tillverkade under 1890-talet. Tillvägagångssättet måste ha varit fotografering, retuschering och klichéring. I Facit-katalogen från 1968 beskrev Åkerstedt de falska vapenmärkena i örevalörer samt det bruna lokalfrimärket. Pariserförfalskningarna förekommer relativt ofta på frimärksauktioner i Sverige.

Jean de Speratis förfalskningar av 3 och 24 skilling banco samt Pariserförfalskningen av 3-skillingen är alla mycket välgjorda och kan lura samlarna, både svenska och utländska. De falska skillingmärken som gjordes under den tidiga "faksimil"-eran är alla klumpigt utförda och kan säkerligen inte lura någon medveten samlare. Förutom dessa förekommer sparsamt andra falska skillingmärken. Jag äger själv en handmålade 4 skilling banco samt en likaledes målad 3-skilling, bägge mycket väl arbetade. Från Tyskland har jag fått ett par handmålade 24-skillingar. Bägge var mycket välgjorda, även stämpelarna var målade.

Sven Åhman beskriver i *The Posthorn* 1971 en förfalskning av 24 skilling banco som han sett på olika auktioner i New York under 1960- och 70-talen. I nedre skriftraden står "SKILL.Bco" i stället för "SK.Bco". Färg, papper, tryck och tandning avviker från ett äkta märke, även stämpeln är förfalskad. Att förfalska frimärken med så moderna metoder som t.ex. färgkopiator, färgglaserskrivare eller med en scanner är inte något hållbart alternativ.

Primärken förfalskas dock fortfarande. I mitten av 1980-talet uppträdde en ny aktör på scenen. Det var ett företag kallad "House of Stamps" som startade i Bremen, fortsatte i Schweiz och till sist hamnade i Baltikum. Företaget framställer dåliga imitationer av världens alla dyrare frimärken, även av svenska skilling banco-märken, inbegripet den gula. Enligt gammal tradition finns en prislista över förfalskningarna. Intressant är att även retoriken är traditionell. På framsidan av katalogen kan man läsa: "Warum lassen Sie sich die Spitzenstücke der Philatelie entgehen? [...] Jedes Exemplar ist bis in detail perfekt. Geniessen Sie es, die kostbaren Raritäten der Philatelie zu besitzen." Det är inte långt mellan Erasmo Oneglia och "House of Stamps".

Förfalskningsbekämpning i dag

Inställningen till frimärksförfalskningar har ändrats sedan förra sekelskiftet. Handeln med "faksimiler" är inte längre godtagbar.

Hand-painted 3 skilling banco stamp. The colour is partly blue-green and partly yellowish green. The postmark, too, has been painted.

Handmålade 3 skilling banco. Färgen är dels blågrön, dels gulgrön. Även stämpeln är målade.

Forgery of the 24 skilling banco stamp, probably made in the USA. The lower row of text reads SKILL.Bco instead of SK.B:co. The postmark is a forgery.

Förfalskning av 24 skilling banco, troligen utförd i USA. I nedre skriftraden står SKILL.Bco i stället för SK.B:co. Stämpeln är falsk.

Visst kan man även i dag köpa en Sperati-förfalskning men då säljs den som en sådan. Utvecklingen från rena frimärksförfalskningar till de betydligt besvärligare stämpel- och brevförfalskningarna har gjort det nödvändigt att organisera förfalskningsbekämpningen. I många länder finns expertkommittéer, oftast knutna till landets filatelistförbund. I de flesta av dessa kommittéer är landets experter, intygsskrivare, anslutna. Den internationella filatelistorganisationen "Fédération Internationale de Philatélie" (FIP) har en förfalskningskommission, vilken bl.a. organiserar en expertgrupp som sedan 1990 kontrollerar samlingarna på de internationella frimärksutställningarna.

Sedan 1993 arbetar en expertgrupp med samma uppgift på de årliga nordiska utställningarna. Den internationella expertorganisationen "Association Internationale des Experts en Philatélie" (AIEP) har i samarbete med FIP sedan 7 år tillbaka utgivit publikationen "Fakes Forgeries Experts" i vilken filatelister från hela världen beskriver alla tänkbara typer av förfalskningar. Både den tyska expertorganisationen "Bund des Philatelistischen Prüfern" (BPP) och AIEP anordnar återkommande seminarier för sina medlemmar för att sprida kännedom om förfalskningar och om nya undersökningsmetoder. Experterna befinner sig i en ständig kamp mot förfalskarna. Varro Tylor uttryckte denna ganska hopplösa kamp med orden "Fakers come and Fakers go, but Fakes go on for ever".

Källor och litteratur

[Andréen, F.W.,]

Föreningens falsifikatsamling.
Svensk Filatelistisk Tidskrift nr. 8 1903.

[Andréen, F.W.,]

Förfalskningar.
Tidning för frimärksamlare nr. 4 1887.

[Andréen, F.W.,]

Sveriges profmärken.
Tidning för frimärksamlare nr. 2 1887.

Berliner Briefmarken-Zeitung.

nr. 5 1909.

British Philatelic Association.

The Works of Jean de Sperati.
London 1954.

Djurling, Helmer,

Ett par svenska falsifikater.
Svensk Filatelistisk Tidskrift nr. 10 1906.

Earée, Robert,

Album Weeds or
How to Detect Forged Stamps.
London 1906.

Färnström, Nils,

Jean de Sperati.
Nordisk Filateli nr. 2 1952.

Förfalskningar och varningar.

Svensk Filatelistisk Tidskrift nr. 4 1904.

House of Stamps.

Edition Philatelia.
Schweiz 1989.

Häktade förfalskare.

Tidning för frimärksamlare nr. 1 1892.

Illustriertes Handbuch der Postfreimarkenkunde.

Leipzig 1908.

Levin, Astley,

Massförfalskning af svenska frimärken.
Svensk Filatelistisk Tidskrift nr. 8 1906.

Ingers, Mats,

Artiklar om Jean de Sperati.
Skillingstryckets Frimärksforum nr. 1-2, 4 1994.

- Ljungström, Ernst,**
Förfalskningar.
Nordisk Filatelistisk Tidskrift
nr. 15 och 16 1897 samt nr. 3 1904.
- Melville, Fred,**
Chats on Postage Stamps.
London 1911.
- Menzinsky, Georg, Sjöman, Per
& Åkerstedt, Sven,**
En förfalskning.
Sveriges Frankotecken. Del III.
Stockholm 1964.
- Spohr, John,**
Grev Sparres første Prøvetryk af
Tre Skill. Banco.
Nordisk Filatelistisk Tidskrift nr. 1 1934.
- Stockholmstidningen.**
2.10 1947.
- Strandell, Nils,**
Några ord om en del
”moderna” förfalskningar.
Nordisk Filatelistisk Tidskrift nr. 3 och 4 1909.
- Tylor, Varro,**
Philatelic Forgers, their Lives and Works.
London 1976.
- Vajda, Imre,**
Fallet de Sperati.
Svensk Filatelistisk Tidskrift nr. 8 1947.
- Vajda, Imre,**
Förfalskarnas konung i rampljuset.
Svensk Filatelistisk Tidskrift nr. 1 1950.
- Wennberg, Harry,**
Massförfalskning af Svenska frimärken.
Svensk Filatelistisk Tidskrift
nr. 9 1905 och nr. 5 1906.
- The Works of Jean de Sperati.**
Limassol (nytryck) 1997.
- Åhman, Sven,**
Sweden – Skill. B:co Forgeries.
The Posthorn nr. 2 1971.
- Åhman, Sven,**
Sperati.
Facit 1983.
- Åkerstedt, Sven,**
Pariserförfalskningarna.
Facit 1968.

Forgeries of Sweden's First Stamp Series

The first stamp forgeries were discovered only a short time after the first stamps had been issued in England. The forgers referred to these first stamp imitations as "facsimiles" and signed them "Facsimile" or "Falsch"; this was to make their activities legal. These forgers from various European countries were often stamp dealers. They printed price lists showing their forgeries and sold these quite openly. The trade in facsimiles almost drowned the new hobby, stamp collecting.

In 1871, the magazine *The Philatelist* started publishing a series of articles called "The Spud Papers". These described in detail over 400 different forgeries from a number of different countries, though none from Sweden. These articles were important because they drew the collectors' attention to the ever more common stamp forgeries and resulted in a cleaning-up process among the stamp dealers themselves.

There are not many forgeries in existence of the first Swedish stamps, i.e. the skilling banco issue which was in use 1855–1858. The two forgers who succeeded best in imitating these stamps were Jean de Sperati and the unknown originator of the Paris forgeries.

Jean de Sperati was born in Italy in 1884. He started forging stamps at a young age. In 1909 he moved to France where he worked until his death in 1957. Sperati was very productive and during his life-time made at least 50,000 forgeries of 566 stamps from 100 different countries. Sperati has made forgeries of the Swedish 3 and 24 skilling banco stamps, as well as the 17 öre 'lying lion' from 1869, grey shade. He also made forgeries of the famous colour printing error, the yellow 3 skilling stamp.

Jean de Sperati made his imitations using a contact photo-lithographic process. His imitations were based on genuine unused stamps, which means that any errors in the originals always appear in the forgeries. His use of a contact photo-lithographic process, however, led to some additional errors appearing on the forgeries, e.g. thin white spots and uneven lines. He printed his forgeries on to genuine, cheaper stamps that had been chemically bleached. The cancellation postmark was not affected by the chemicals and Sperati achieved a stamp with genuine paper, perforation and cancellation stamp. The chemicals used to bleach the genuine stamp made the paper porous. A droplet of water on the surface is very quickly absorbed into the paper.

Sperati's method of printing the forgery on top of the genuine cancellation postmark means that the new image ought to be on top. This only happens if the cancellation stamp has been so heavily applied that the paper has been compressed. If only slight pressure has been used, the forged image will appear under the cancellation stamp. This is because, after the chemical treatment, the more porous paper has caused the most superficial paper fibres to rise under the pressure of the cancellation stamp. The very small space thus formed is sufficient for the print colour to appear under the cancellation. The fact that the colour seems to lie under the cancellation stamp does not therefore preclude a forgery.

Sperati's proof of the yellow 3 skilling stamp, type B. All the flaws described in the text can be clearly seen.

Speratis "provtryck" av den gula 3-skillingen, typ B. Samtliga beskrivna fel återfinns tydligt.

Sperati's signed proof in green of the 3 skilling banco stamp, type B (his own signature).

Speratis "provtryck" i grön färg av 3 skilling banco, typ B med egenhändig signatur.

3 Skilling Banco

The following errors can be found on the forged 3 skilling banco stamp:

1. Thin white lines and spots in the left hand area behind the value figure
2. The top horizontal line in the last E in SVERIGE is fractured
3. A very thin fracture in the outer frame line above the second E in SVERIGE
4. In the left hand FRIMÄRKE, there is a fracture through the middle of the vertical line as well as a fracture through the vertical line in the first R and a fracture in the bottom horizontal line in the E.
5. In the right hand FRIMÄRKE, there is a fracture in the bottom horizontal line of the E and a small white spot in the bottom part of the first R.
6. In the lower text line, there is a white cloud between TRE and SKILL.
7. In the coloured area above the 'T' in the lower text line there is white chimney smoke.
8. The two white lines under 'co' are joined together in the middle by a white dot.
9. In the right hand area behind the value figure there are two very characteristic white spots.

There are two variations, A and B, of Sperati's forgeries of the 3 skilling banco stamp. The difference between these two is that items 6, 7 and 9 are missing from type A.

24 Skilling Banco

There are two variations of the forged 24 skilling banco stamp, also. The following errors apply to type A.

1. Fracture at the top of the S in SVERIGE. Both the horizontal lines in the V are joined to the frame line by a small dash. A white dot at the top of the T.
2. A small white semi-circle above the 4 in the right hand area behind the value figure. (A number of genuine stamps also have this semi-circle.)
3. Fracture in the right hand inner frame line before the F.
4. In the bottom text line there are two white dots on either side of the 'Y'. The vertical line of the 'F' is bent inwards at the back. The 'T' is elongated at the bottom to form a point.

In type B, Sperati has retouched the white semi circle above the 4, the two dots at the 'Y', and the pointed elongation of the 'T'.

Sperati also sold proofs of his forgeries. There are imperforated proofs in black, green and yellow in existence of the 3 skilling banco stamp. There are also proofs in black and red of the 24 skilling banco stamp. Naturally, all errors appear on the proofs. It is easier to see the errors on the proofs than on the finished forgeries.

The Paris Forgeries

In 1934, a Danish philatelist, John Spohr, stated that he had found around 100 Swedish 3 skilling stamps at a stamp shop in Paris. The dealer said that he had bought these from a P. A. Sparre, who printed the first Swedish stamps. Sparre had explained that the stamps were a "first print". Spohr examined the stamps and found major deviations from the genuine 3 skilling stamp, but accepted the dealer's explanation of a "first print". In Sweden the stamps

Sperati's proof of the 24 skilling banco stamp, type A. The flaws are described in the text.

Speratis "provtryck" av 24 skilling banco, typ A. Felen beskrivs i texten.

were referred to as "Sparre's proofs" until 1964, when three Swedish philatelists – Georg Menzinsky, Per Sjöman and Sven Åkerstedt – presented a report on a study of these stamps. They found the stamps to be forgeries and observed 25 different types. The major variations were in the value figures but also in the letters in the lower text line. The perforations and paper are also different from the genuine stamps. The stamps have been gummed using a roller that has created a checkered pattern in the gum. Genuine 3 skilling stamps never retain the original gum.

Jean de Sperati's forgeries of the 3 skilling banco stamp as well as the Paris forgeries of the same stamp are so well made that even today collectors can be taken in by them.

Present Day Fight against Forgeries

The development from pure stamp forgeries towards the considerably more difficult cancellation postmark and letter forgeries has emphasized the need to organise the fight

against forgeries. Many countries have committees of experts, often in association with the national philatelist organisation. The national experts, who issue the certificates of authenticity, are members of most of these committees. The international philatelist organisation "Fédération Internationale de Philatélie" (FIP) has a forgery commission, which i.a. organises an expert group who, since 1990, check the collections at international stamp exhibitions.

Since 1993, an expert group has been working on the same task at the annual NORDIA exhibitions. For the last seven

years, the international expert organisation AIEP, in co-operation with FIP, have published "Fakes Forgeries Experts" where philatelists from all over the world describe all types of forgeries imaginable. Both the German expert organisation "Bund des Philatelistischen Prüfern" (BPP) and AIEP arrange regular seminars for their members to keep them up-to-date on forgeries and new examination methods. The experts are constantly at war with the forgers. Varro Tyler describes this rather hopeless fight as follows: "Fakers come and Fakers go, but Fakes go on for ever".